

Retkikalenteri • Utflyktskalender

2024

LÄHDE RETKELLE
PÄÄKAUPUNKISEUDUN LUONTOON

Evästystä luontoretkille

Pääkaupunkiseudun luontoon järjestetään vuonna 2024 monipuolinen kirjo retkiä. Tässä esitteessä on tiedot kaikista Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupunkien, sekä Suomen luontokeskus Haltian järjestämistä opastetuista luontoretkistä. Retkille voi osallistua kuka tahansa, kaupungin rajat eivät ole esteenä. Retket ovat maksuttomia, ellei toisin mainita. Kaikki retket soveltuvat myös kouluikäisille lapsille. Jätähän koira-ystävänsä kotiin.

Ota retkelle mukaan

- säänmukainen vaatetus
- kumisaappaat tai maastokengät silloin, kun liikutaan muuallakin kuin kaduilla ja kävelyteillä
- evästä oman harkintasi mukaan
- kiikarit linturetkille, vaelluksille ja ötökkäsafareille
- sienikori ja veitsi sieniretkille

Kätevästi retkelle julkisilla kulkuneuvoilla

Retki alkaa rennosti ilman parkkipaikan etsimistä, kun julkinen liikenne kuljettaa retkikohteeseen. Autotta retkeilevä voi suunnitella kulkemisen vapaasti myös eri asemien tai pysäkkien välille. Matka sujuu ilmastoystävällisesti ja vaikkapa retkikarttoja tutkiskellen.

- Katso reitit ja aikataulut HSL:n reittioppaasta [reittiopas.fi](#), tai puh. (09) 4766 4000
- Suunnitteluapuna voi käyttää myös [Retkikartta.fi](#)-verkkopalvelua

Anvisningar inför naturutflykterna

År 2024 arrangeras ett stort antal naturutflykter i huvudstadsregionen. I denna broschyr hittar du uppgifter om alla utflykter, som städerna Esbo, Helsingfors, Vanda och Grankulla och Finlands naturcentrum Haltia arrangerar. Vem som helst kan delta i utflykterna, stadsgränserna utgör inget hinder. Utflykterna är avgiftsfria om inget annat anges. Alla utflykter passar även för barn i skolåldern. Du lämnar väl din fyrbenta vän hemma.

Ta med till utflykten

- klädsel enligt väder
- gummistövlar eller vandringskor när man rör sig annanstans än på gator och promenadvägar
- matsäck enligt egen smak
- kikare till fågelexkursioner, vandring och krypsafarier
- korg och kniv till svamputflykter

Kollektivtrafik, ett bekvämt sätt att ta sig till utflykterna

Välj kollektivtrafik i stället för egen bil när du åker på utflykt. Du slipper leta parkeringsplats och kan planera din resa fritt mellan olika busshållplatser och metrostationer. När du åker kollektivt tar du hänsyn till miljön och kan samtidigt bekanta dig med olika utflyktskartor.

- Se rutter och tidtabeller i HRT:s ruttguide på [hsl.fi/sv](#), eller tel (09) 4766 4000
- [Retkikartta.fi](#) kan också användas som planeringshjälp

Etukannen kuva / PärmBild: © Mira Lainiola

Piirroket / Illustrationer: Virpi Ojanen • Taitto / Grafisk design: gravision ([www.gravision.fi](#))

Retkeile jälkiä jättämättä

7 vinkkiä vastuulliseen retkeilyyn

- 1. Tutustu retkikohteeseen ja kohteen palveluihin etukäteen.**
- 2. Noudata jokaisenoikeuksia ja luonnonsuojelualueiden sääntöjä.**
- 3. Tee tuli vain sille osoitetuille virallisille paikoille ja huolehdi sammutuksesta.** Maastopalovaroituksen aikana tulenteko on sallittu ainoastaan hormillisilla keittokatoksilla ([ilmatieteenlaitos.fi/varoitukset](#))
- 4. Pysy polulla – suojelet luontoa.** Pysymällä merkityillä reiteillä ja poluilla ehkäiset luonnon kulumista ja kasvillisuuden katoamista.
- 5. Pidä lemmikit aina kytkettynä.** Huolehdi pesimäaikaan (huhti–elokuu) siitä, että lemmikki ei pääse hätyyttelemään lintuja tai muita eläimiä ja niiden poikasia.
- 6. Huomioi lintujen pesimäaika myös vesillä liikkuesssa.** Lintuluotoihin ja pesimäsaariin on säilytettävä 25–50 metrin etäisyys. Maihinnousu lintusaarien luonnonsuojelualueille on yleensä kokonaan kielletty.
- 7. Vähennä retkiroskaa** pakkaamalla eväät kestorasioihin. Keräämällä luonnosta roskia saat hyvän mielen!

[www.luontoon.fi/retkietiketti](#)

Talkoillaan yhdessä lähiluonnossa

Pääkaupunkiseudulla järjestetään useita talkoita, joihin voit ilmoittautua mukaan. Voit järjestää kaupungin mailla myös omat talkoot, jolloin kaupunki tarjoaa välineet. Luonnonsuojelualueilla voi talkoilla vain ohjatusti.

- **Papanajahti:** Kartoitetaan liito-oravien esiintymistä Nuuksion kansallispuistossa etsimällä ja tallentamalla havaintoja liito-oravien papanoista la 13.4.2024
- **Roskien siivoustalkoot:** Espoossa Laajalahden luonnonsuojelualueella siivotaan yhdessä 27.4.2024. Asukkaat voivat järjestää siivoustalkoita omassa lähiympäristössään.
- **Vieraslajitalkoot:** Helsingissä talkoillaan mm. Uutelassa, Fastholmassa ja Talissa, Espoossa Villa Elfivikin lähiympäristössä 12.6. ja 24.8.2024. Vantaalla järjestetään jättipalsamitalkoita. Asukkaat voivat myös järjestää omia talkoita.
- **Perinnemaisematalkoot:** Vantaan Vehkalanmäellä niittytalkoot kesä–heinäkuussa. Espoossa Laajalahden luonnonsuojelualueen niityillä talkoillaan 10.8.2024.
- **Laittomien tulipaikkojen purkutalkoot:** Nuuksion kansallispuistossa syksyllä 2024.

Tee luontoteko ja ilmoittaudu mukaan:

- Espoo: [www.espoo.fi/talkoot](#)
- Helsinki: https://vapaaehtoistoiminta.hel.fi/type_tax/ulkoilu/
- Haltia (Nuuksion kansallispuiston talkoot): [www.haltia.com/tapahtumat](#)
- Vantaa: [www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/osallistu-talkoisiin](#)

Kauniaisten luonto- ja puistotiedon saavutettavuuden parannus

Kauniaisten kaupunki pyrkii tarjoamaan asukkaille ja vierailijoille mahdollisuuden tutustua kaupungin puistoihin, luontoon ja historiaan maastoon sijoitettavien uusien opasteiden avulla. Opasteet tulevat kaupungin suojelu- ja puistoalueille, mukaan lukien Gallträskin virkistysalue.

Träskmossenin luonnonsuojelualueella olevat opasteet uudistetaan. Alueen länsiosassa on noin 250 metriä pitkä esteetön pitkospuureitti ja levähdyspaikka, joka tarjoaa kaikille mahdollisuuden nauttia alueen luonnosta. Myös Kasavuoren luontopolun pääopaste uusitaan, ja myöhemässä vaiheessa myös sen muut opasteet. Gallträskin alueelle asennetaan kolme kokonaan uutta opastetta, jotka tarjoavat tietoa alueen luonnosta ja historiasta. Uusia opasteita on tulossa lisäksi kolmeen puistoon ja kolmelle suojelualueelle.

Opasteissa käytetään monia eri tekniikoita, kuten kohokarttoja ja pistekirjoitusta, jotta ne olisivat saavutettavissa mahdollisimman monille ihmisille. Lisäksi opasteissa on QR-koodeja, jotka ohjaavat käyttäjät Kauniaisten kaupungin verkkosivuille. Siellä infotekstejä voi lukea ja kuunnella yhdeksällä eri kielellä, mikä tekee tiedosta saavutettavaa myös heille, jotka eivät puhu suomea tai ruotsia. Opasteet asennetaan maastoon kesän 2024 aikana.

Förbättrad tillgänglighet till natur- och parkinformation i Grankulla

Grankulla stad strävar efter att göra det lättare för invånare och besökare att lära känna stadens parker, natur och historia. Det här gör vi genom att installera nya informationsskyltar i stadens naturskyddsområden och parker samt i friluftsområdet kring Gallträsk.

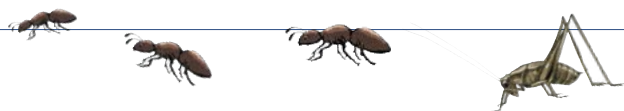
Även skyltarna i Träskmossens naturskyddsområde kommer att förnyas. I den västra delen av området finns en tillgänglig spångad stig som är ca 250 meter lång samt en rastplats, som erbjuder alla en möjlighet att njuta av naturen i området. Även huvudskylten för Kasabergets naturstig förnyas och i ett senare skede stigens övriga skyltar. I Gallträskområdet installerar staden tre helt nya skyltar som berättar om områdets natur och historia. Vi kommer även att installera nya informationsskyltar i tre parker och tre naturskyddsområden.

Vid skyltningen används en mängd olika tekniker, såsom taktila kartor och punktskrift för att göra informationen tillgänglig för så många människor som möjligt. Dessutom har skyltarna QR-koder som hänvisar till Grankulla stads webbplats. Där kan du läsa och lyssna på informationstexterna på nio olika språk, vilket gör informationen tillgänglig även för dem som inte talar finska eller svenska. Skyltarna kommer att sättas upp i terrängen under sommaren 2024.

HUHTIKUU

la 6.4.	Kevään muuttolintuja Viikissä • klo 12–14 lähtöpaikkaPornaistenniemen koirapuiston edusta, Jokisuuntie. lisätietoa Retki Pornaistenniemen ja Lammassaaren lintupaikoille. Retkelle voi osallistua esteettömästi. Kiikarit mukaan!	Helsinki
su 7.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Hanabölen pelloilla • klo 10–12 lähtöpaikkaHavukosken urheilun alueen pysäköintipaikka, Koivukylänväylä 32	Vantaa
la 13.4.	Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä • klo 8–11 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
su 14.4.	Lintujen kevätmuuton tarkkailua Pitkäjärvellä • klo 10–12 lähtöpaikkaUudenkyläntiellä Kehä III:n yli lintutornille johtavan kevyenliikenteen sillan kohdalla. lisätietoaLintutornin silta on Hämeenkylässä kartanon kohdalla sijaitsevista kevyenliikenteen silloista läntisempi.	Vantaa
su 14.4.	Tervetuloa takaisin – koko perheen linturetki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikkaVilla Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoaEväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehoilla, soveltuu parhaiten yli 5-vuotiaille lapsille aikuisen kanssa.	Espoo
ke 17.4.	Finnon linturetki • klo 18–20 lähtöpaikkaLuontopolun pysäköintialue, jonne käännytään Suomenlahdentieltä. Lähin pysäkki Hyljeluodontie.	Espoo
la 20.4.	Laajalahden linturetki Otaniemestä • klo 18–20 lähtöpaikkaKonemiehentie 2	Espoo
su 21.4.	Sipoonkorven vaellus • klo 9.30–14.30 lähtöpaikkaKuusijärven ulkoilun alueen pysäköintialue, Kuusijärventie 2 lisätietoaN. 7 km vaellus hienossa ja haastavassa maastossa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 21.4.	Kallahdenniemen kevätlintuja ja merimaisemia • klo 12–14 lähtöpaikkaKallahdenniemen kärjen uimarannan kioski, Rantapaadentie 7. lisätietoaKiikarit mukaan!	Helsinki
to 25.4.	Fastholman lintuja ja metsäluontoa • klo 17–19 lähtöpaikkaMajavakallio, kuntoportaiden vierus, Majavatie 11 lisätietoaRetki Majavakallion laelta Fastholmaan. Retkellä laskeudutaan jyrkähköjä kuntoportaita.	Helsinki
su 28.4.	Lammaslammen keväinen luontoretki • klo 10–12 lähtöpaikkaPähkinärinteentien koulun pysäköintialue, Mantelikuja 4 lisätietoaVaraudu siihen, että maastossa voi olla märkää.	Vantaa
su 28.4.	Särkkäniemen matelijat ja sammakkoeläimet • klo 12–14 lähtöpaikkaUutelan kodan kenttä, Särkkäniemi 5 lisätietoaPerheretki Uutelan herppipolulle.	Helsinki

to 2.5.	Kevätseuranta ja roskahavainnot • klo 17–19 lähtöpaikka Isoisänsillan pääty, Mustikkamaa. lisätietoa Tee kevähavainnot ja ilmoita roskaisuudesta ROSGIS-sovelluksella. Retkellä mukana luonto-opas ja Suomen ympäristökeskuksen tutkijat.	Helsinki
la 4.5.	Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 12–14 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84. Maksuton bussikuljetus Haltiasta retken lähtöpaikalle ja takaisin. lisätietoa Mukaan pienet eväät ja jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km. Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on tuli. Lisätiedot www.haltia.com .	Espoo
la 4.5.	Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 14.30–16.30 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84. Maksuton bussikuljetus Haltiasta retken lähtöpaikalle ja takaisin. lisätietoa Mukaan pienet eväät ja jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km. Liittyy Haltian Retkilauantai-tapahtumaan, jonka teemana on tuli. Lisätiedot www.haltia.com .	Espoo
la 4.5.	Laajalahden linturetki Villa Elfvikistä • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
su 5.5.	Linturetki kaupunkiympäristössä – Fågelutflykt i stadsmiljö • klo 9–12 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Kaksikielinen retki /tvåspråkig utflykt. Voit ottaa kiikarit mukaan. Du kan ta med kikare.	Kauniainen
su 5.5.	Keväänseuranta Tussinkoskella • klo 10–12 lähtöpaikka Kirvisenkujan päässä lisätietoa Kevään riemua yhdessä Vantaan jylhimmistä maisemissa.	Vantaa
to 9.5.	Retki Hanikan luontopolulle • klo 9–13 lähtöpaikka Hanikan kuntoradan pysäköintialue Suvisaarentie 9 lisätietoa Reitin pituus n. 5 km, paikoin vaikeakulkuinen ja vaativa. Eväät mukaan.	Espoo
to 9.5.	Helatorstain kevätlinnut Harakassa • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Kiikarit mukaan!	Helsinki
su 12.5.	Koko perheen äitienpäiväretki Ankkapuistoon • klo 10–12 lähtöpaikka Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsotie 27 lisätietoa Retki lasten ehdoilla. Eväät mukaan.	Vantaa
su 12.5.	Kevätkukkia Mustavuorella • klo 12–14 lähtöpaikka Mustavuoren pysäköintialue, HUOM. Niinisaarentien alikulun pohjoispuolella!	Helsinki
ti 14.5.	Syötävän hyvä luonto – villiyrttikurssi • klo 17–20 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 lisätietoa Ennakoilmi. www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
to 16.5.	Patolan metsän lähiluontoretki • klo 17–19 lähtöpaikka Hirsipadonkujan pääty, P-alueen ja ulkoilutien risteys, Hirsipadonkuja 1	Helsinki
la 18.5.	Itälaulajaretki Iso Huopalahdelle • klo 20–22.30 lähtöpaikka Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2 lisätietoa Reitti vaativa esteetön. Retkellä nouseaan kävelytietä Vermonmäelle.	Espoo
su 19.5.	Yölaulajaretki Keravanjoelle • klo 22–24 lähtöpaikka Hanabölen matonpesupaikka Havukoskella, Koskenniska 4 lisätietoa Esteetön reitti.	Vantaa
ke 22.5.	Loppukevään lumoa Töölönlahdella • klo 17–19 lähtöpaikka Finlanditalon ranta, Karamzininranta 4 lisätietoa Luonnon monimuotoisuuden päivä. Retkelle voi osallistua esteettömästi.	Helsinki
la 25.5.	Luontoelämyksiä ja geologiaa Vartiosaarella • klo 11–14 lähtöpaikka Vartiosaaren yhteysveneen laiturin edusta, lautta Reposalmentien päästä, Reposalmentie 2. lisätietoa Yhteysvene: menopaluu aikuiset 5 €, 7–17v 3 €, alle 7v maksuton. Nonstop lautta klo 10 alkaen. Eväät mukaan.	Helsinki
la 25.5.	Yölaulajaretki Iso Huopalahdelle • klo 21–23 lähtöpaikka Vermonpuiston koira-aitauksen parkkipaikka, Tarvonsalmenkatu 2	Espoo
su 26.5.	Lähimetsävaellus Ylästään: Blåbärkärrsbergen–Hagakärrsbergen–Tuupakanlampi–Hakakorpi • klo 10–14 lähtöpaikka Peltovuoren päiväkodin piha, Peltovuorentie 2 lisätietoa N. 7 km vaellus Keski-Vantaan monipuolisessa ja yllättävässäkin luonnossa. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
ti 28.5.	Thurmaninpuiston linnut – Thurmanparkens fåglar • klo 17–19 lähtöpaikka Thurmaninpuisto, Ersintien ja Yhtiötien yhdyskohta. Thurmansparken, Ersvägen och Bolagsvägens knutpunkt. lisätietoa Kaksikielinen retki /tvåspråkig utflykt. Retki sopii erinomaisesti myös liikuntarajoitteisille. Voit ottaa kiikarit mukaan. Utflykten passar utmärkt även för funktionshindrade. Du kan ta med kikare.	Kauniainen
ke 29.5.	Skattalta Krunikkaan puistokeitaiden kautta • klo 18–20 lähtöpaikka Katajanokan Kasinon edestä, Laivastokatu 1 lisätietoa Puistokävely	Helsinki

22.5. Luonnon monimuotoisuuden päivä

Lintukeidas keskellä Helsinkiä

Vanhankaupunginlahti on ainutlaatuinen luontoalue ja tärkeä lintuvesi aivan Helsingin sydämessä. Lahdella on tavattu noin 300 eri lintulajia. Uudet tarkkailupaikat tuovat luontoelämykset entistä lähemmäksi. Lammassaaren lankkupolkureitin päässä veden äärelä on uusi katoksellinen piilokoju. Hakalanniemeen, Viikin arboretumin tuntumaan, valmistui puolestaan monitasoinen katselulava penkkeineen. Uudet tarkkailurakenteet parantavat lahden lintuharrastusmahdollisuuksia ja sopivat mainiosti koko perheen retki-kohteiksi. Tutustu Vanhankaupunginlahden tarkkailupaikkoihin, reitteihin ja muihin palveluihin uusilla verkkosivuilla. www.hel.fi/ulkoilu > [Ulkoilualueet](#) > [Vanhankaupunginlahti](#)

Kuva: Jari Kostet, Lammassaaren piilokoju

Puu paikallaan

Ajattelitko kaataa suuren puun pihaltasi? Ei kannata. Pihapuusta on useimmiten enemmän hyötyä kuin haittaa. Puiden ansiosta lähiympäristösi on viihtyisämpi ja terveellisempi asua.

Suuri puu

- viilentää kesähelteellä taloasi ja pihaasi,
- auttaa sadevesiä imeytymään,
- parantaa ilmanlaatua,
- tarjoaa elinympäristöjä monille eliölajeille ja
- parantaa lehtikarikkeen avulla maaperän laatua.

Vanhat kookkaat puut ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita. Luonnonläheisyys lisää myös asuntosi arvoa. Jätähän siis puun paikalleen!

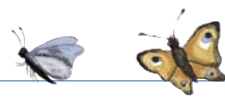

Kuva: Jussi Helimäki

KESÄKUU

la 1.6.	Harakan saaren vastakuoriutuneet untuvikot • klo 14–16 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 14, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Varaudu uhitteleviin lintuemoihin - eivät vaaraksi!	Helsinki
la 1.6.	Lepakko- ja linturetki Laajalahdelle • klo 22.30–01 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Mukaan otsalamppu, hyttyskarkote ja pienet eväät. Pitkät housut jalkaan punkkien varalta.	Espoo
su 2.6.	Kylmäojan kertut ja muut linnut • klo 10–12 lähtöpaikka Kallioimarteentien matonpesupaikka, Kallioimarteentie 16 lisätietoa Esteetön reitti.	Vantaa
su 2.6.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	Espoo
su 2.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
ti 4.6.	Ötökkäsafari Gallträskilla – Smäkrypsafari vid Gallträsk • klo 17–19 lähtöpaikka Eteläinen Heikelintie, Gallträskin ja Träskmossenin yhdyskohta. Södra Heikelvägen, Gallträsk och Träskmossens knutpunkt. lisätietoa Tutustumme ranta-alueen sekä vedenalaisen ötökkämaailmaan. Kaksikielinen toiminnallinen perheretki 6–10 vuotiaille (lapset osallistuvat aikuisen seurassa). Vi undersöker livet vid strandkanten och under ytan. Tvåspråkig familjeutflykt för barn mellan 6 och 10 år (barnen deltar med en vuxen). Ennakoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretket	Kauniainen
to 6.6.	Alkukesän lintuyö -tapahtuma • klo 17.30–24 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Tapahtuma alkaa maksuttomalla lasten luontoretellä klo 17.30. Maksullinen ohjelma (mm. kulttuuria, leikkimielinen lintuvisa ja ruokailu) sisällä alkaa klo 19. Yölaulajaretkille lähdetään illan hämärtyessä. Järjestäjänä Villa Elfvikin ystävät ry. Ilmoittautuminen 31.5. mennessä: www.espool.fi/villaelfvik .	Espoo
to 6.6.	Alkukesän kasviloistoa – Försommarens växtprakt • klo 18–20.30 lähtöpaikka Heinrichsinpolun ja Kavallintien risteys, Kauniaisten kirkon pohjoispuoli (Kavallintie 3). Korsningen av Heinrichsstigen och Kavallvägen, norr om Grankulla kyrka (Kavallvägen 3). lisätietoa Kaksikielinen retki / tvåspråkig utflykt.	Kauniainen
la 8.6.	Liito-oravan matkassa • klo 12–14 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
la 8.6.	Tremanskärren luontoretki • klo 18–20 lähtöpaikka Pysäköintialue Vihdintien varrella (Vihdintie 63) lisätietoa Eväät mukaan.	Espoo
su 9.6.	Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 9.6.	Kivoja kasveja Tuupakankedon perinnemaisemassa • klo 12–14 lähtöpaikka Hommaksentie 17, Hommaksenkujan ja Hommaksentien risteyskän lähellä lisätietoa Eväät mukaan kedolliseen eväshetkeen.	Vantaa

su 9.6.	Glimsinjoki-kävely • klo 14–16 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1. lisätietoa Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.	Espoo
ke 12.6.	Helsinki-päivän tapahtuma Harakan saarella. Luontoretkiä ja monipuolista ohjelmaa. • klo 14–18 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 14, Ehrenströmintie 3. lisätietoa Ilmainen kuljetus tapahtuman ajan. Retkielämyksiä ja taidetta Helsingin syntymäpäivän kunniaksi.	Helsinki
ke 12.6.	Metsäretki Haltialassa • klo 17–20 lähtöpaikka Paloheinän majan edusta, Pakilantie 124. lisätietoa Helsinki-päivän retki. Eväät mukaan.	Helsinki
su 16.6.	Luonnonkukkien päivän perheretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 16.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla	Helsinki
su 16.6.	Tuomarinkylän niittykukkiä ja ketoja • klo 12–14 lähtöpaikka Tuomarinkylän kartanon edusta, Tuomarinkyläntie 1. lisätietoa Luonnonkukkien päivä	Helsinki
su 16.6.	Luonnonkukkien päivä Simonkylänpuistossa ja Hiirilammilla • klo 12–14 lähtöpaikka Simonkylän koulun pysäköintialue, Koivukyläntie 52 lisätietoa Löytykö teemalaji raita, ja mitä muita kukkivia lajeja tulee vastaan?	Vantaa
ke 19.6.	Viherkeitaita Kalliossa ja Alppiharjussa • klo 18–20 lähtöpaikka Tauno Palon puisto, Helsinginkatu lisätietoa Puistokävely	Helsinki
su 23.6.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
la 29.6.	Harakan saaristokasveja • klo 12-14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay.	Helsinki
su 30.6.	Nuuksion kesäretki Sorlammelle • klo 9.15–13.40 lähtöpaikka Nuuksion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka, Nuuksionkuja 2. lisätietoa Retkellä kierretään Sorlammen luontopolku. Reitin pituus noin 7,5 km. Maasto on paikoin haastavaa. Eväät mukaan. Evästauko pidetään Sorlammen tulipaikalla, jossa on mahdollisuus uimiseen.	Espoo
su 30.6.	Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 30.6.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopalulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
su 30.6.	Luontoelämyksiä ja kiinnostavia kivilajeja Kalkkikalliolla • klo 12–14 lähtöpaikka Tuomirinteen päässä oleva kääntöpaikka lisätietoa Pysäköintitilaa niukasti, suosi julkisia tai tule pyörällä. Maastokelpoiset kengät tarpeen.	Vantaa

12.6.
Helsinki-päivä

16.6. Luonnon-
kukkien päivä.

Nuuksion kansallispuisto 30 vuotta

Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin alueella sijaitseva Nuuksio on Suomen kolmanneksi suosituin kansallispuisto ja ainutlaatuinen luontoaare Uudellamaalla.

Kansallispuisto perustettiin vuonna 1994 uusmaalaisen saloluonnon suojelemiseksi. Nuuksio on luonoltaan monimuotoista järviylänköä, ja monin paikoin maisemia saakin ihailia korkeilta kallioilta. Retkeilyreittein varrella näkee hienoa metsäluontoa, kalliojyrkänteitä, lampia, puroja ja soita. Myös linnustollisesti ja kasvistollisesti erittäin arvokas Matalajärvi kuuluu kansallispuistoon. Kaikkiaan kansallispuistossa sijaitsee yli 80 pientä järveä ja lampea.

Holma-Saarijärvi syksyllä

Kuva: Reijo Juurinen

Kansallispuiston tunnuseläin on liito-orava. Liito-oravakanta on yksi tiheimmistä Suomessa. Nuuksion alueelta on löydetty lähes 200 met-sikköä, jotka on todettu liito-oravan asuttamiksi.

Metsähallitus kutsuu kaikki mukaan juhlistamaan Nuuksion kansallispuiston kolmikymppisiä! Lähde omalle tai opastetulle retkelle nauttimaan Nuuksion luonnosta, osallistu tapahtumiin ja tutustu tarkemmin tähän pääkaupunkiseutalaisille rakkaaseen kansallispuistoon! Vinkkejä retkille ja tapahtumiin saat Suomen luontokeskus Haltiasta. Lisätietoa Nuuksion kansallispuistosta: www.luontoon.fi/nuuksio #nuuksio30

Monimuotoinen luonto on varjeluun väärti

1960-luvun 'saastuneiden suurkaupunkien' ajoista tilanne luonnon kannalta on kääntynyt pälaalleen: juuri pääkaupunkiseudun liepeiltä löytyy nyt arvokasta luontoa – vanhoja puita, monimuotoisia metsiä, vanhoja kulttuuriympäristöjä ja vapaita rantoja. Ne kaikki ovat kuitenkin metropolin kasvaessa alituisessa vaarassa joutua rakentamisen alle. Siksi arvokkaan luonnon suojelua ja puolustamista ei voi hetkekään unohtaa. Viisaalla rakentamisella ja luontoalueiden ennallistamisella arvokkaan luonnon katoa voidaan taklata.

Isoimmassa mittakaavassa Suomen luonnon tietyt piirteet ja luontotyypit ovat huvenneet huolestuttavasti. Kauempana asutuksesta isoja pinta-aloja on käsitelty tehokkaasti ja yhdenmukaisesti – kovalla kädellä, jolloin erityisesti metsäluontomme on yksipuolistunut. Metsälinnut ja -sammalet ovat tunnetuimpia luontokadosta kärsijöitä, ja niiden joukossa on nyt eniten Suomen uhanalaistuneita lajeja. Kaupunkimetsiä suojelemalla ja viisaasti hoitamalla olemme mukana Suomen luontokadon kappittamisessa.

Kanahaukka pesii nykyään kaupunkimetsissä

Kuva: Pekka Paaer

Tutki Helsingin Lumo-vahtia

Helsinki vaalii luontonsa monimuotoisuutta LUMO-ohjelman 95 toimenpiteellä. Voit tutkia ohjelman edistymistä lumovahti.hel.fi-sivuston avulla ja nähdä, mitä ohjelmassa on meneillään. Avaa Lumo-vahti ja huomaa, miten moni eri tavoin Helsingin luonnosta pidetään huolta!

Luontoviisas Espoo -työllä turvataan arvokas luonto kaupungin kasvaessa

Espoo-tarina asettaa Espoole kunnianhimoisen tavoitteen saavuttaa luonnon kokonaisheikentymättömyys. Kasvavassa kaupungissa se tarkoittaa, että vuoteen 2035 mennessä käytössämme ovat sellaiset keinot, joiden avulla luonnon monimuotoisuus ei enää heikkene.

Luontoviisas Espoo -työn aikana selvitämme nykyisiä käytäntöjä luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi ja kehitämme uusia työkaluja maankäytön suunnitteluun. Selvitämme myös, mitkä luontokohteet Espoossa hyötyisivät luontoa ennallistavista toimenpiteistä.

Luontoviisas Espoo tehdään yhdessä – myös sinä voit vaikuttaa! Lue lisää luontoviisaista valinnoista: www.espool.fi/luontoviisas-espool

Metsä palaa!

Tiesitkö, että aiemmin luonnonmetsät paloivat Suomessa 150–300 vuoden välein, osa useamminkin? Nykyisin metsäpalot sammuteaan alkuunsa. Luonnonkuloista riippuvaiset lajit ovat harvinaistuneet ja uhanalaistuneet, koska palanutta ja lahoavaa puuta on niukasti ja metsien rakenne on liian yksipuolinen.

Ennallistamispolttoissa metsää poltetaan suunnitellusti. Polttoja valvotaan huolellisesti, jotta ne eivät aiheuta vaaraa. Polttoissa osa puustosta hiiltyy, osa kuolee heti ja osa vasta vuosien päästä. Polton seurauksena syntyy jatkuvasti uutta, eri lahoamisvaiheessa olevaa puuta. Metsän poltto luo tilaa uusille eliölajeille, joista osa on riippuvaisia palaneesta puusta.

Nuuskion kansallispuistoon on ennallistamispolttojen avulla luotu palojatkumo. Palojatkumolla tarkoitetaan sitä, että tietyllä alueella metsää palaa aika ajoin. Näin metsäpaloja tarvitseville ja niistä hyötyville lajeille on aina tarjolla sopivaa elinympäristöä tarpeeksi lähellä. Nuuskion kansallispuiston metsiä on tarkoitus polttaa muutaman vuoden välein.

Tulen merkitykseen metsäluonnolle ja ennallistamispolttoihin pääset tutustumaan tarkemmin Suomen luontokeskus Haltian Metsä palaa! -näyttelyssä 4.5.2024 alkaen sekä tästä kalenterista löytyvillä Metsä palaa! -retkillä. Näyttely ja retket ovat osa Life2Taiga-hanketta.

Laidunnus lisää luonnon monimuotoisuutta

Voit tavata pääkaupunkiseudulla kesätöinä ruokailevia lehmiä ja lampaita. Laiduntavat eläimet ehkäisevät perinneympäristöjen umpeenkasvua ja luovat näin tilaa uhanalaisille eläin- ja kasvilajeille. Matalakasvuinen rantaniitty tarjoaa elintilaa kahlaaja- ja kosteikkolinnuille.

Monilla laitumillamme laiduntaa jo harvinaistuneita alkuperäisrotuja, kuten itäsuomenkarjaa eli kyyttöjä ja ahvenanmaanlampaita. Maatiaisrodut pärjäävät suojelualueiden ja perinneympäristöjen kesätyöntekijöinä, sillä ne ovat hyvin sopeutuneet paikallisoihin, kuten ravintoon ja ilmastoon.

Helsingin luonnonhoitajia voit ihailla Vanhankaupunginlahden rantaniityillä, Uutelan Särkkäniemessä sekä Östersundomin Bruksvikenillä.

Espoossa voit tavata kyyttöjä Laajalahden ja Espoonlahden luonnon-suojelualueen rantaniityillä sekä lampaita Pentalan saaristomuseon perinneympäristöllä. Nuuskion kansallispuistossa laidunnetaan mm. Kattilassa ja Myllypuron laaksossa Haukkalampi-Högbacka-yhdysreitillä varrella.

Tarkkaile laiduntavia eläimiä etäämmältä - älä milloinkaan mene laitumelle. Älä myöskään tarjoa eläimille syötävää, sillä ne saattavat sairastua ja jopa menehtyä.

Lisätietoa perinneympäristöjen hoidosta: <https://www.metsa.fi/luontoja-kulttuuriperinto/ennallistaminen/perinneymparistojen-hoito/>

Laidunnusta Nuuskiossa.

Kuva: Mira Laitiola

Niittyvuosi Vantaalla

Vantaan luontoteemana on tänä vuonna niityt. Ne ovat perinnebiotooppeja, jotka olivat tavallinen näky vielä muutama vuosikymmen sitten. Perinteinen maatalous laiduntavine karjoineen, joka ylläpiti niittyjä, alkaa olla muisto vain. Nykyisin kaikki perinnebiotooppien luontotyypit, joista suurin osa on niittyjä, ovat uhanalaisia Suomessa. Samalla ovat harvinaistuneet monet niityillä elävät lajit.

Niitty-ympäristöjen monimuotoinen kasvi- ja hyönteislajisto voi löytää elintilaa niin sanotuilta uusniityiltä. Vantaalla niitä on syntynyt muun muassa entisille maanlajityksialueille. Erityisen hieno uusniitty löytyy Vehkalanmäeltä, jonne tehdään opastettu retki la 3.8. Niittyvuoden tapahtumista lisää osoitteessa vanta.fi/niittyvuosi.

WWF:n niittytalkoot Vehkalanmäellä

Kuva: Jarmo Honkanen

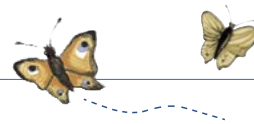

Kukkivia karhunputkia, virmajuuria ja maitohorsmia Seutulassa

Kuva: Jarmo Honkanen

HEINÄKUU

- ke 3.7. **Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15** Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- la 6.7. **Matinkylän luonto tutuksi – Metroilta Rantaraitille • klo 10–12** Espoo
 lähtöpaikka Matinkylä metroaseman A-sisäänkäynnin edusta kauppakeskuksen eteläpäädyssä bussiterminaalin ulkopuolella, Suomenlahdentie 1.
 lisätietoa Tule mukaan, jos haluat tutustua paremmin omaan kotiseutuusi. Retkellä tutustutaan Matinkylän alueen luontokohteisiin ja hieman historiaankin. Reitti noin 4 km.
- la 6.7. **Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 14–16** Espoo
 lähtöpaikka Nuuksion kansallispuisto, Högbäckan pysäköintialue, Kattilantie 33
 lisätietoa Ota mukaan pienet eväät ja laita jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km.
- su 7.7. **Kaupunkiluonnon ytimessä Tikkurilan jokirannassa • klo 10–12** Vantaa
 lähtöpaikka Veininmyllyn piha, Tikkurilantie 42
 lisätietoa Kulttuurihistoriaa ja yllätyksellistä kaupunkiluontoa.
- su 7.7. **Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30** Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- su 7.7. **Glömsinjoki-kävely • klo 14–16** Espoo
 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.
 lisätietoa Retkelle lähdetään Träskändasta ja retki päättyy Jorvinkoskelle Jorvin sairaalan viereen. Hyvät kengät jalkaan.
- ti 9.7. **Vartioharjun puoluontoa ja niittyjä • klo 17–19** Helsinki
 lähtöpaikka Varjakanvalkama 40, ulkoiluteiden risteys
- ke 10.7. **Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15** Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- la 13.7. **Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 14–16** Espoo
 lähtöpaikka Nuuksion kansallispuisto, Högbäckan pysäköintialue, Kattilantie 33
 lisätietoa Ota mukaan pienet eväät ja laita jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km.
- su 14.7. **Koivuhaan arboretumissa, kerää vaikka kasvio! • klo 10–12** Vantaa
 lähtöpaikka Arboretumin pysäköintialue, Meiramitie 2
 lisätietoa Puulajipuistossa riittää ihmeteltävää, puuvartisia lajeja lähes 200.
- su 14.7. **Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30** Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- su 14.7. **Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14** Helsinki
 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay.
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- su 14.7. **Kulttuurimaisemaretki Träskändan kartanopuistoon • klo 18–20** Espoo
 lähtöpaikka Kokoontuminen Auroran muistolaatan luona Träskändan kartanon pääoven edustalla, Träskändanristi 1.
- ke 17.7. **Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15** Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.
- la 20.7. **Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 14–16** Espoo
 lähtöpaikka Nuuksion kansallispuisto, Högbäckan pysäköintialue, Kattilantie 33
 lisätietoa Ota mukaan pienet eväät ja laita jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km.
- su 21.7. **Lähimetsävaellus Hämevaaraan: Gubbrossen–Linnaistenmetsä–Furumossen–Tuomelan tammimetsä–Soltorp • klo 10–14** Vantaa
 lähtöpaikka Viikatetien päässä oleva kääntöpaikka
 lisätietoa Kävellään n. 8 km reitti Länsi-Vantaan luontohelmessä. Eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.
- su 21.7. **Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30** Espoo
 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4
 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. **Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.**
- su 21.7. **Koko perheen meribiologiaretki Harakan saarella • klo 12–15** Helsinki
 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay.
 lisätietoa Toiminnallista meren tutkimusta kaikenikäisille. Eväät mukaan!
- ke 24.7. **Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15** Espoo
 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84
 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.

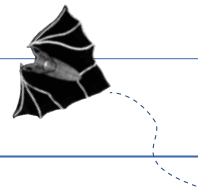

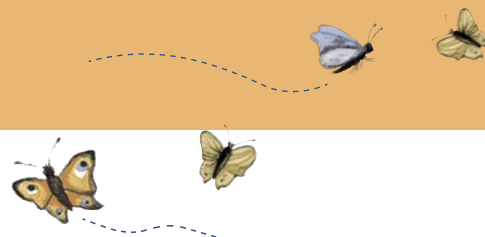
la 27.7.	Soidinsuon retki • klo 10.45–15.15 lähtöpaikka Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäköiltä Siikaniemi tulee polku suoraan pysäköintipailalle, matkaa n. 80 m. lisätietoa Retkellä kierretään Soidinsuon ympäri. Noin 7 km pituinen reitti paikoin vaativa. Hyvät kengät, eväät ja kiikarit mukaan. Retken vetää Teemu Saloriutta, jonka Retki suolle -näyttely on esillä kesän ajan Villa Elfvikissä.	Espoo
la 27.7.	Metsä palaa! -retki poltettuun metsään Nuuksiossa • klo 14–16 lähtöpaikka Nuuksion kansallispuisto, Högbackan pysäköintialue, Kattilantie 33 lisätietoa Ota mukaan pienet eväät ja laita jalkaan maastokelpoiset kengät. Reitti noin 3,5 km.	Espoo
su 28.7.	Nuuskion vaellusretki • klo 9.40–15.00 lähtöpaikka Högbackan pysäköintialue, noin 4,2 km Haltiasta Kattilaan päin tien oikealla puolella, Kattilantie 33. lisätietoa Tauko Haukkalammella, jossa tulipaikkoja ja mahdollisuus uimiseen. Reitillä nousuja ja laskuja. Eväät mukaan.	Espoo
su 28.7.	Koe kalliot, jääkauden jäljet ja muuta historian havinaa Länsimäen luonnossa • klo 10–12 lähtöpaikka Linnoituskujan päässä lisätietoa Maiseman kertomaa rauta-ajasta nykypäivään	Vantaa
su 28.7.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 28.7.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
ke 31.7.	Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

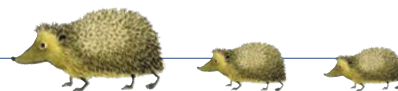
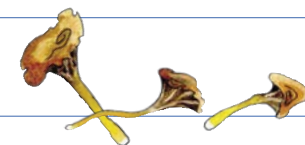
ELOKUU

la 3.8.	Hyönteisten ja niittykukkien Vehkalanmäki • klo 13–15 lähtöpaikka Petikon ulkoilualan pysäköintialue, Tallimäentie 10. Kääntyminen Tallimäentielle Tiilitieltä. lisätietoa Hoitotoimet nyt jo näkyvät hienosti Vehkalanmäen niittyluonnossa.	Vantaa
su 4.8.	Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 4.8.	Loppukesän perhosia ja hyönteisiä Harakassa • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay.	Helsinki
ke 7.8.	Retki Villa Elfvikin puulajipolulle • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Esteetön	Espoo
to 8.8.	Kruunuvuorenlammen luontoa • klo 17–19 lähtöpaikka Hopeakaivoksentien ja Päätien risteys (Päätie 28). Bussi 88:n päätepysäkki Kaitalahdenpuiston vieressä. lisätietoa Reitti on paikoin hankalakulkuinen	Helsinki
su 11.8.	Retki Nuuskion kansallispuiston eteläosaan • klo 9.15–14.15 lähtöpaikka Lähtö Metsähallituksen Siikaniemen pysäköintipaikalta, Kolmoislammenranta. Bussipysäköiltä Siikaniemi tulee polku suoraan pysäköintipailalle, matkaa n. 80 m. lisätietoa Reitillä nousuja ja laskuja. Sopii normaalikuntoiselle. Reitin pituus noin 7,5 km. Juomista ja eväät mukaan. Uintimahdollisuus.	Espoo
su 11.8.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	Espoo
su 11.8.	Lasten saariseikkailu Harakan saarella • klo 12–14 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 12, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Helsinki
su 11.8.	Lepakoiden yö Häkänbölen kartanon komeissa puitteissa • klo 21–24 lähtöpaikka Häkänbölen kartanon pysäköintialue, Kartanontie 1 lisätietoa Ota taskulamppu mukaan.	Vantaa
ti 13.8.	Kasvioretki koululaisille • klo 18–20 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Retkellä tunnistetaan kasveja ja voit kuvata niitä digikasvioon. Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

su 1.9.	Syksyisen luonnon tarkkailua Vaskivuoreessa ja Mätäojalla • klo 9–12 lähtöpaikka Jokiومانpuiston pumppaamon parkkipaikka, Ruskokuja 1 lisätietoa Mieleenpainuvia elämyksiä monipuolisessa luontokeitaassa Myyrmäen kupeessa.	Vantaa
su 1.9.	Lude vai lukki? -ötökkäretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 1.9.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen • klo 13–15 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Kulttuuriympäristöpäivien retki.	Espoo
ke 4.9.	Voimaannuttava metsä – hiljenny ja ammenna voimaa metsästä. Den styrkegivande skogen -stanna upp och hämta styrka ur skogen • klo 17.30–20 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1 Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Opastus suomeksi (vissa delar av utflykten hålls vid behov på svenska). Oma istuinalusta mukaan. Ta med eget sittunderlag. Ennakoilmoittautuminen www.kauniainen.fi/luontoretet	Kauniainen
to 5.9.	Vuosaaren geologiaa ja luontoa • klo 17–19 lähtöpaikka Mustavuoren pysäköintialue, HUOM. Niinisaarentien alikulun pohjoispuolella. Tutustutaan rinteiden lohkeisiin ja syksyn merkkeihin luonnossa.	Helsinki
la 7.9.	Sienet tutuiksi Sipoonkorvessa • klo 9.30–14.30 lähtöpaikka Pysäköintialue Tasakallion alussa lisätietoa Sienestysvälineet ja eväät mukaan. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
la 7.9.	Viikin lintujen syysmuuttoa • klo 10–12 lähtöpaikka Panimoravintolan edusta (ent. Gardenia), Koetilantie 1 lisätietoa Kiikarit mukaan!	Helsinki
su 8.9.	Nuuskion sieniretki Sorlammen ympäristöön • klo 9.15–14.30 lähtöpaikka Nuuskion ulkoilumajan pysäköintialue, Brobacka (Nuuskionkuja 2) lisätietoa Omat sienestysvälineet mukaan. Saappaat jalkaan. Eväät mukaan.	Espoo
su 8.9.	Seikkailujen metsä • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
to 12.9.	Kulttuuriluontoretki Harakan saarella • klo 18–20 lähtöpaikka Yhteysvene Ullanlinnanlaiturista, Café Ursulan vierestä klo 18, Ehrenströmintie 3, menopaluulippu aikuiset 6,5 €, lapset (7–17v) ja eläkeläiset 4,5 €. Vain korttimaksu tai MobilePay. lisätietoa Harakan saaren historiaa ja luontoa.	Helsinki
su 15.9.	Kosteikko elää – koko perheen kosteikkoretki • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo
su 15.9.	Kauniita maisemia ja puronvarren luontoa Ankkapuistossa ja Metsopuistossa • klo 12–14 lähtöpaikka Ankkalammen päiväkodin pysäköintialue, Metsotie 27 lisätietoa Kaksi erilaista puistoa Rekolanojan varrella.	Vantaa
ke 18.9.	Lähiuokaa metsästä – sieniretki / Närmat från skogen – svamputflykt • klo 16.30–19 lähtöpaikka Kasavuoren koulun koripallokenttä, Kasavuorentie 1. Basketplanen vid Kasavuoren koulu, Kasabergsvägen 1 lisätietoa Kaksikielinen retki/tvåspråkig utflykt. Sienestysvälineet mukaan. Ta med svampustrutning.	Kauniainen
ke 18.9.	Tähtiretki Suvisaaristossa • klo 21–23 lähtöpaikka Bergön lintutornin pysäköintipaikka, Bergöntie 8 lisätietoa Taskulamppu ja lämmintä juomista mukaan. Huonolla säällä retki siirretään. Ennakoilmoittautuminen 16.9. mennessä: www.espool.fi/luontoretet	Espoo
la 21.9.	Veräjämäen uusi luonnonsuojelualue • klo 12–14 lähtöpaikka Pikkukoskentie 23, uimarannan ulkoiluteiden risteys. Jokivarren lehtoa ja monimuotoista metsää.	Helsinki
su 22.9.	Villa Elfvikin keijukoulu • klo 10.30–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Eväät mukaan. Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Reitti kuljettavissa lastenvaunuilla.	Espoo
su 29.9.	Lintuja ja muuta luontoa syksyn värien kirjomalla Hermaskärinkalliolla • klo 10–12 lähtöpaikka Petikon ulkoilualan pysäköintialue, Tallimäentie 10. Kääntyminen Tallimäentielle Tiilitieltä lisätietoa Kallioita, vanhaa metsää ja tunnelmallisia metsäpolkuja. Reitti on paikoitellen vaativa. Maastoon sopivat kengät.	Vantaa
su 29.9.	Meilahden arboretum • klo 12–14 lähtöpaikka Arboretumin pääopastaulu, P-paikan läheisyydessä Johannesbergintie lisätietoa Puistokävely	Helsinki

LOKA-MARRASKUU

su 6.10.	Ruskaretki Linnunlaulussa ja Töölönlahdella • klo 12–14 lähtöpaikka Linnunlaulutie 7, Kirjailijatalo Villa Kiven piha lisätietoa Kierretään Töölönlahtea ruskan väreissä	Helsinki
su 13.10.	Kylämaiseman historia -retki Elfvikin alueen menneisyyteen • klo 13–15 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4	Espoo
ti 15.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää www.haltia.com .	Espoo
ke 16.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää www.haltia.com .	Espoo
to 17.10.	Leevi Liito-oravan luontopolku • klo 14–15 lähtöpaikka Suomen luontokeskus Haltian piha, Nuuksiontie 84 lisätietoa Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla. Retki liittyy Suomen luontokeskus Haltian syyslomatapahtumaan, lue lisää www.haltia.com .	Espoo
ti 5.11.	Longinojan taimenretki • klo 17.30–19.30 lähtöpaikka Hesburgerin P-alue, Rapakivenkaari 3 lisätietoa Omasta taskulampusta on iloa retkellä.	Helsinki
to 14.11.	Pimeä ja hiljainen retki Lammassaareen • klo 17–19 lähtöpaikka Pornaistenniemen koirapuiston edusta, Jokisuuntie. lisätietoa Iltaretki hämärässä. Reitti on helppokulkuinen.	Helsinki
su 17.11.	Elämyksellinen kaamosretki Elfvikin metsään • klo 11–12.30 lähtöpaikka Villa Elfvikin piha, Elfvikintie 4 lisätietoa Retkellä tarjotaan kupposellinen kuumaa juotavaa. Oma muki mukaan! Toiminnallinen perheretki lasten ehdoilla.	Espoo

Villa Elfvikin luontotalo

Elfvikintie 4, Ruukinranta, Espoo

Luontotalo sijaitsee arvokkaan linnustoalueen, Laajalahden luonnon suojelualueen laidalla ja keskellä luonnontilaista vanhaa metsää. Jugend-huvilassa pääset tutustumaan Espoon luonnosta kertovaan Eläköön Espoo näyttelyyn ja vaihtuvaan näyttelyyn sekä leikkimään Mäyrän metsässä. Pihalta lähtee aluetta eri tavoin esitteleviä luontopolkuja. Villa Elfvikin luontotalo on avoinna ma–pe klo 9–16, la–su klo 10–16 (1.10.–31.3. ma–pe klo 9–15, su klo 10–16). Café Elfvik on avoinna viikonloppuisin talon aukioloaikoina. Lisätiedot: www.espooluontotalo.fi, puh. 043 826 9208.

Haltia – Suomen luontokeskus

Nuuksiontie 84, Espoo

Haltia on portti koko Suomen luontoon. Haltian näyttelyissä pääset ihailemaan kansallispuistojemme mahtavia maisemia ja tutustumaan luontoon monin tavoin. Haltiaan voi piipahtaa matkalla Nuuksion kansallispuistoon tai viettää koko päivän nauttien luontonäyttelyistä, Haltian portin monipuolisista luontopoluista sekä hyvästä ruoasta Ravintola Haltiasa. Annamme retkivinkkejä ja vuokraamme varusteita retkeilyyn. Haltia on avoinna 1.5.–30.9. joka päivä klo 10–18 ja 1.10.–30.4. ti–su klo 10–17, sekä Retkilauantaisin joka kuukauden ensimmäisenä lauantaina klo 10–18, näyttelyihin tapahtumapäivänä maksutta klo 16–18. Lisätiedot: haltia.com, puh. 040 163 6200.

Vantaan luontokoulu

Sotungintie 25A, Vantaa

Vantaan luontokoulu sijaitsee Itä-Vantaan perinnemaisemassa Sotungissa Sipoonkorven lähellä. Luontokoulun tukikohtana on yli satavuotias tunnelmallinen kyläkoulu. Vantaan luontokoulussa varhaiskasvatuksen ryhmät ja koululuokat saavat tietoa ja elämyksiä luonnossa. Avoimia kursseja järjestetään opetushenkilöstölle. Vantaan luontokoulua ylläpitää Suomen luonnonsuojeluliiton Vantaan yhdistys, jolla on myös yleisötapahtumia luontokoululla. Luontokoulun toimisto aika on maanantaisin klo 10–15 puh. 09 875 3057. Katso myös www.vantaanluontokoulu.fi.

Harakan luontokeskus

Harakan saari, Helsinki

Harakan luontokeskus sijaitsee muutaman minuutin venematkan päässä Kaivopuistosta, avameren ääressä ja herkin saariston helmassa. Kaikille avoin saaristolouontokeskus tarjoaa paljon nähtävää ja koettavaa: tutustu Itämeren vedenalaisen luontoon ja murtovesiakvaarioihin, lainaa tutkimusvälineitä retkelle ja tähyile lintuja sekä merellisen Helsingin kansallismaisemaa. Luontotalon uudistuneessa näyttelyssä ja Satutalo Vellamossa viihtyy koko perhe. Harakan luontokeskus on avoinna 1.5.–29.9. tiistaista sunnuntaihin klo 10–17 (suljettu maanantaisin ja juhannuksena) Lisätiedot: hel.fi/harakka, puh. 09 310 32028 (toimintakaudella) Yhteysvene: merenkavijat.fi

Lisätietoja Närmare upplysningar

Helsingin luontoretket, puistokävelyt ja luontopolut

Helsingin kaupunkiympäristö / Helsingfors stadsmiljösektorn

Puh. / tfn. 09 310 22111

Luontoretket ja puistokävelyt: hel.fi/retkeily

Helsingin kaupunkiluonnon Facebook:

facebook.com/puistot

Vantaan luontoretket ja -reitit

Vantaan ympäristökeskus / Vanda Miljöcentral

Puh. / tfn. 050 318 1648

<https://www.facebook.com/vantaanlahiluonto>

www.vantaa.fi/retkeily

Espoon luontopolut

Espoon ympäristönsuojelu / Esbo miljövård

Puh. / tfn 09 8162 4832

www.espoo.fi/luontopolut

Espoon luontoretket

Villa Elfvikin luontotalo / Naturens hus Villa Elfvik

Puh. / tfn. 043 826 9208

www.espoo.fi/luontoretket

Suomen luontokeskus Haltia / Finlands naturcentrum Haltia

Puh. / tfn. 040 163 6200, info@haltia.com

www.haltia.com

Kauniaisten luontoretket ja -polut

Kauniaisten kaupunki (ympäristötoimi) / Grankulla stad (miljöenheten)

Puh. / tfn. 050 323 6269

www.kauniainen.fi/luontoretket

www.grankulla.fi/naturutflykter